

KISIRLIK

Dr. Şükrü YENİCE

İç Hastalıkları Uzmanı ve Hematoloji Uzmanı

Kurtuluş Mah. Atatürk Bulvarı (Yeni Devlet Hastanesi Yolu Üzeri),

No: 61, Kat: 1 / NAZİLLİ,

Tel: 0 256 312 94 19, 0 505 218 60 57, Faks: 0256 012 74 84

E-posta: syenice@superonline.com

Kısırlık kadından veya erkekten veya her ikisinden kaynaklanan sebeplerden dolayı kadının hamile kalamamasıdır. Ülkemizde 1975 de kısırlık oranı yüzde ikilerde iken bu gün evliliğinin ilk bir yılında hamileliğe ulaşamayan evli çift sayısı yüzde on beşi bile aşmış durumda. Çocuk sahibi olmak için doğum kontrolü uygulamayan çiftlerin %80'i ilk bir yıl içinde, %7'si ikinci yılda, %3-5'i ise 3. ve 10. yıllar arasında çocuk sahibi olabilir. Ne var ki ilk 3 yıl gebelik oluşmamışsa sonra ki yıllarda şans azalmaktadır. Kısırlık iki şekilde olur. Birincil kısırlıkta hiç hamilelik olmaz. İkincil kısırlıkta ise daha önce çocuk sahibi olan çiftin bir çocuk daha istemelerine rağmen gebeliği bulamamış olmasıdır.

Kadınlarda kısırlığın başlıca sebebi yumurtanın üretilmemesi, yumurtanın olgunlaşmaması veya olgunlaşan yumurtanın döllenen rahime ulaşmak üzere tüplere atılmamasıdır. Örneğin polikistik over sendromunda yumurtalıklarda irileşme yanı sıra çok sayıda kistler vardır ve yumurtalık yumurta üretemez. Tiroid bezinin bazı hastalıklarında olgun yumurta yumurtalıktan yumurta kanalına bırakılamaz. Rahimin her hangi bir cerrahi müdahaleden zarar görmesi, rahim içi veya rahim duvarı hastalıkları ve tümörleri, kadın genital organlarının iltihaplı hastalıkları gebeliğe engel diğer sebeplerdir. Bazı durumlarda hormonal bozukluklar da kısırlık sebebi olabilir. Hipofiz bezinin büyümesi veya tümörü yüzünden süt salgılatan hormon olan prolaktinin çok salgılanması hormon bozukluğuna bağlı kısırlığa örnektir. Rahim duvarını örten ve sadece rahimde bulunan bir özel hücre tabakası vardır. Buna endometrium denir. Endometrium döllenen olmadığında zaman adet kanaması ile dökülerek atılır. Bu hücre tabakası rahim duvarından başka bir yerde örneğin yumurtalıkta veya tüplerde gelişirse bu duruma endometriozis denir. Endometriozis yumurtanın tüpde taşınmasına, yumurtlama işlevinin bozulmasına sebep olarak veya döllenen yumurtanın rahim duvarına tutunmasını engelleyerek kısırlığa yol açabilir. Uzun süreli aspirin veya ağrı kesici romatizma hapları, kemoterapi ilaçları, spirinolakton grubu ödem çözücü-idrar söktürücü ilaçlar ile bazı psikiyatri ilaçları kısırlık sebebi olabilirler. Bütün bu saydıklarımın dışında ilerleyen yaşın da gebeliğe engel olduğunu söylemeliyim.

Bazı bölgelerde kısırlığın tek sorumlusu olarak maalesef kadınlar gösterilmektedir. Çocuğu olmayan çiftlerde bu yüzden boşanmalar olmakta ve erkek bir başka evlilik yapmaktadır. Halbuki kısırlık kadınlar kadar erkeklerin de sorunudur. Erkeklerdeki başlıca kısırlık sebebi ise sperm anormallikleridir. Sperm sayısının az olması, sperm hareketliliğinin olmaması, sperm hücrelerinin yapısal bozuklukları buna örnektir. Testislerin iltihaplı hastalığı, enfeksiyonu, testis kanseri, testislerin cerrahi hastalıkları, testislerin sperm üretilmemesi, doğuştan itibaren testislerin kasık kanalında kalıp torbalara inmeme (inmemiş testis-kriptorşizm) gibi testis hastalıkları, erkeklik hormonu olan testosteronun yeterli üretilmemesi, bazı ilaçlar (romatoid artrit veya Crohn Hastalığı'nda kullanılan sulfosalazin, uzun süreli kas yapıcı anabolizan ilaçlar kullanılması veya bu ilaçların uzun süre

kullanıldıktan sonra bırakılması, kemoterapi ilaçları, alkol erkekler için diğer kısırlık nedenleri arasında sayılabilir.

Hem kadın hem erkekde ortak kısırlık sebebi olabilen durumlar vardır. Örneğin aşırı şişmanlık, aşırı zayıflık, cinsel hastalıklar, sigara kullanılması, böcek ilaçları-metal veya organik çözücü (solvent) endüstrisinde çalışmak, ağır stres altında yaşamak, kadın veya erkeğin genetik bozukluğu olması her iki cinsiyetteki ortak kısırlık sebepleri arasında sayılabilir.

Kısırlığın tedavisi için bu konuda uzman olan hekimler sebebe yönelik tedavi şekillerini uygularlar

Değerli okuyucular, bebek özlemi olan tüm çiftlerin bebeklerini kısa sürede kucaklarına almalarını diliyorum. Hoşça kalın.